

ΕΝΩΣΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΖΩΣΙΜΑΙΑΣ ΣΧΟΛΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ιωάννινα 23 Νοεμβρίου 2016

- Προς: 1. Τον Υπουργό Οικονομικών κ. Ευκλείδη Τσακαλώτο
Νίκης 5-7, Αθήνα, 105 62
2. Τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων κ. Κων/νο Γαβρόγλου
Α. Παπανδρέου 37, Μαρούσι, 151 80

Θέμα: Αγαθοεργά Καταστήματα Ιωαννίνων – Εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου.
4182/2013

Κύριε Υπουργέ των Οικονομικών

Η Ένωση Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων συνεστήθη και λειτουργεί έχοντας σαν καταστατικούς σκοπούς: α) τη λειτουργία της Ζωσιμαίας Σχολής (Γυμνάσιο και Λύκειο) ως Προτύπου Σχολείου, συνδεδεμένου αναπόσπαστα με την εκπαιδευτική παράδοση του Ιστορικού εκπαιδευτηρίου που ιδρύθηκε από την Αδελφότητα Ζωσιμαδών και β) τη (επανα)σύνδεση της Ζωσιμαίας Σχολής με το Κληροδότημα Νικολάου Ζωσιμά, κατ' εφαρμογή των όσων περιγράφονται στο Άρθρο Ε' της διαθήκης Νικολάου Ζωσιμά

Ο Νικόλαος Ζωσιμάς συνέταξε τη διαθήκη του το 1841 (συνημμένο 1) στην οποία περιγράφονται με ακρίβεια α) οι σκοποί υπέρ των οποίων θα διατίθενται τα κληροδοτούμενα ποσά, β) τα ποσά που κληροδοτούνται υπέρ ενός εκάστου εκ των περιγραφομένων «σκοπών» και γ) ο τρόπος εκλογής των διαχειριστών των περιουσιακών στοιχείων του κληροδοτήματος, ο τρόπος διαθέσεων των πόρων του κληροδοτήματος και τρόπος διοίκησης των διαφόρων ιδρυμάτων. Στο συνημμένο κείμενο που φέρει τον τίτλο «Συνοπτική περιγραφή της βούλησης του διαθέτη, βάσει των όσων περιέχονται στα επί μέρους άρθρα της διαθήκης του Νικολάου Ζωσιμά» (συνημμένο 2) παρουσιάζουμε με περιληπτικό τρόπο την βούληση του Νικολάου Ζωσιμά, όπως αυτή διατυπώνεται στην διαθήκη του και όπως αυτή εφαρμόζονταν μέχρι το 1926 .

Η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων της διαθήκης του Νικολάου Ζωσιμά διενεργείται, από το 1926 και μέχρι τώρα, βάσει των διατάξεων του Νομοθετικού Διατάγματος «περί κανονισμού διαχείρισεως περιουσιών των επί Τουρκοκρατίας τέως Χριστιανικών κοινοτήτων της πόλεως των Ιωαννίνων», το οποίο καταχωρήθηκε στο Φ.Ε.Κ. 218 της 1^{ης} Ιουλίου 1926 (συνημμένο 3). Η περιληπτική καταγραφή των διατάξεων του εν λόγω Κανονισμού αποτυπώνεται στο συνημμένο ενημερωτικό κείμενο που φέρει τον τίτλο «Συνοπτική παρουσίαση του Κανονισμού Λειτουργίας των Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιωαννίνων (συνημμένο 4).

Με το Ν.Δ. της 1^{ης} Ιουλίου 1926 ιδρύθηκε ένα νέο νομικό πρόσωπο, τα «Αγαθοεργά Καταστήματα Ιωαννίνων», στα οποία ανετίθετο α) «η διαχείρισις της περιουσίας της προερχομένης εκ κληρονομιών, κληροδοσιών, δωρεών ή οπωσδήποτε άλλως κτηθείσης και ανηκούσης εις την τέως Ορθόδοξον Κοινότητα Ιωαννίνων (Ελέη Ιωαννίνων) και καθ' ον τρόπον αύτη διενεργείτο ανέκαθεν», β) «η διαχείρισις των

εκπαιδευτικών πόρων των εκ κληροδοτημάτων ή οπωσδήποτε άλλως προερχομένων συμφώνως τω εδ. 4 του από 30 Απριλίου ε.ε. Ν. Διατάγματος» (στην ουσία η παράγραφος αυτή αφορά στη διαχείριση της περιουσίας του Άρθρου Ε' της διαθήκης Νικολάου Ζωσιμά που προορίζονταν για τη χρηματοδότηση της Ζωσιμαίας Σχολής) και γ) «η διοίκησης της εν τη περιφερεία της τέως Ορθόδοξου Κοινότητος Ιωαννίνων Ιερών Ναών, Νεκροταφείων, Εξωκκλησίων και πάντων των Παραρτημάτων αυτών».

Βάσει όσων εκτίθενται στο συνημμένο κείμενο που φέρει τον τίτλο «Σχολιασμός των διατάξεων του Κανονισμού Λειτουργίας των Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιωαννίνων και επισήμανση των αποκλίσεων του από τα όσα διατυπώνονται στη Διαθήκη του Νικολάου Ζωσιμά» (συνημμένο 4) προκύπτουν τα εξής πολύ σημαντικά δεδομένα:

- ✓ Επειδή τα κεφάλαια και η ακίνητη περιουσία που διαχειρίζονταν τα Αγαθοεργά Καταστήματα προέρχονταν, σε ποσοστό 90–95% από το Κληροδοτήμα Νικολάου Ζωσιμά θα έπρεπε οι διατάξεις του νέου Κανονισμού να είναι απόλυτα εναρμονισμένες – αν όχι ταυτισμένες – με τα όσα ορίζονται στις διατάξεις της διαθήκης του Νικολάου Ζωσιμά. Αντ' αυτού καθιερώθηκαν γενικοί και αόριστοι κανόνες διαχείρισης των κληροδοτημάτων οι οποίοι οδήγησαν – σε συνδιασμό και με άλλα γεγονότα που ακολούθησαν – σε εμφανή αλλοίωση της βούλησης των διαθετών και σε εκτροπή από τους σκοπούς που είχαν ορίσει οι διαθέτες.
- ✓ Είναι γνωστό ότι το σημαντικότερο αντικείμενο του Κληροδοτήματος Νικολάου Ζωσιμά ήταν αυτό της λειτουργίας και χρηματοδότησης της Ζωσιμαίας Σχολής. **Επισημαίνεται, με ιδιαίτερη έμφαση το ότι α) στον Κανονισμό Λειτουργίας των Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιωαννίνων δεν εντάχθηκαν οι σχετικές διατάξεις του Άρθρου Ε' της διαθήκης Νικολάου Ζωσιμά και β) τα χρήματα που προορίζονταν για τη Ζωσιμαία Σχολή θα διετίθεντο πλέον, κατά παράβαση των όρων της διαθήκης και της βούλησης του διαθέτη, για άλλους σκοπούς,**
- ✓ Η διαχείριση των περιουσιών των διαθετών δεν ανατέθηκε σε ένα ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο, αλλά σε ένα φορέα και σε ένα Διοικητικό Συμβούλιο που είχε σαν παράλληλο αντικείμενο και αποστολή την διοίκηση των Ιερών Ναών, των Νεκροταφείων και των Εξωκκλησίων. Δηλαδή τα Αγαθοεργά Καταστήματα δεν αποτελούσαν ένα Κοινωνικό Ίδρυμα με αποκλειστική αποστολή την διαχείριση των Κληροδοτημάτων, αλλά – όπως αποδεικνύεται από τον τρόπο εκλογής και από την σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου τους - αποτελούσαν στην ουσία ένα Εκκλησιαστικό Ίδρυμα στο οποίο ανετίθετο και η διαχείριση των Κληροδοτημάτων.
- ✓ Στο Διοικητικό Συμβούλιο των Αγαθοεργών (Εφοροεπιτροπεία) κυριαρχούν πλέον όχι οι εκπρόσωποι της κοινωνίας των Ιωαννίνων, όπως ορίζουν οι διαθέτες, αλλά οι Επίτροποι των Εκκλησιών. Τα 10 από τα 21 μέλη της Εφοροεπιτροπείας είναι Επίτροποι των Εκκλησιών και τα υπόλοιπα 11 μέλη εκλέγονται από ένα εκλεκτορικό σώμα το οποίο συντίθεται κατά 61% από Εκκλησιαστικούς Επίτροπους. Σημειώνεται εν προκειμένω ότι από το **1979 και μετά οι Εκκλησιαστικοί Επίτροποι δεν εκλέγονται, με την διαδικασία που ορίζεται από τον Κανονισμό, αλλά διορίζονται από τον Μητροπολίτη.**
- ✓ Το 1979 ετέθη σε εφαρμογή ο Κανονισμός της Ιεράς Συνόδου της Ελλάδος 8/1979 «Περί Ιερών Ναών και Ενοριών» και η διοίκηση Ιερών Ναών,

Νεκροταφείων κ.λ.π. αλλά και ο ορισμός του τρόπου εκλογής των Εκκλησιαστικών Επιτρόπων περιγράφεται στον εν λόγω Κανονισμό. Κατά συνέπεια από το 1979 κατέστησαν πρακτικά - αλλά και ουσιαστικά - ανεργεργές και έπρεπε να παύσουν να ισχύουν όλες οι διατάξεις του Κανονισμού Λειτουργίας των Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιωαννίνων που αφορούν: α) στη διοίκηση Ιερών Ναών, Νεκροταφείων κ.λ.π. από την Εφοροεπιτροπεία β) στην εκλογή των Επιτρόπων Εκκλησιών και – κατ' επέκταση - στην εκλογή των Εφοροεπιτρόπων. **Είναι δε αυτονόητο ότι από το 1979 και μετά τα Αγαθοεργά θα έπρεπε να λειτουργούν ως αυτόνομο Κοινωνικό Ίδρυμα με αποκλειστική αποστολή την διαχείριση των Κληροδοτημάτων**

- ✓ Στον Κανονισμό Λειτουργίας των Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιωαννίνων ορίζονται οι κανόνες λειτουργίας Ιδρυμάτων και φορέων που έπαψαν να υπάγονται στην αρμοδιότητα των Αγαθοεργών ή διέκοψαν τη λειτουργία τους πριν από πολλά χρόνια (Νοσοκομείο Χατζή – Κώστα, Φαρμακείο των Ελεών και το Πτωχοκομείο το οποίο αντιστοιχεί στο «Κοινόν Νοσοκομείον - Σπιτάλια» της Διαθήκης του Ν. Ζωσιμά).

Λόγω των ατελειών και των σφαλμάτων του Κανονισμού Λειτουργίας των Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιωαννίνων και της μη σχολαστικής τήρησης των διατάξεων της διαθήκης Νικολάου Ζωσιμά προκλήθηκαν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις εις βάρος τόσο του εκπαιδευτικού χαρακτήρα της Ζωσιμαίας Σχολής, όσον και των διαχειριστικών δεδομένων της κινητής και ακίνητης περιουσίας της. Συγκεκριμένα:

- Στον Κανονισμό Λειτουργίας των Αγαθοεργών Καταστημάτων (Ν.Δ. του 1926 - Φ.Ε.Κ. 218/1-7-1926) δεν συμπεριελήφθησαν οι διατάξεις του Άρθρου Ε' της Διαθήκης Νικολάου Ζωσιμά. Έκτοτε οι πόροι από τα περιουσιακά στοιχεία της «Μερίδας Ζωσιμαίας Σχολής» δεν διατίθενται – κατά παράβαση των όρων της διαθήκης και της βούλησης του διαθέτη - υπέρ του σχολείου, αλλά για την ανέγερση διδακτηρίων ή υπέρ άλλων σκοπών.
- Το Ελληνικό Δημόσιο, κατά παράβαση της ηθικής τάξεως και των χρηστών κανόνων διαχείρισης, εκμεταλλεύεται την ακίνητη περιουσία της «Μερίδας Ζωσιμαίας Σχολής» **δωρεάν, χωρίς την καταβολή ουδενός οικονομικού - ή άλλης μορφής – ανταλλάγματος.**
- Διαμορφώθηκαν προϋποθέσεις μεγάλης απομείωσης της αξίας της ακίνητης περιουσίας της «Μερίδας Ζωσιμαίας Σχολής», λόγω ανυπαρξίας κάποιας προγραμματικής συμφωνίας ορισμού των υπευθύνων και του ελαχίστου προγράμματος συντήρησης και επισκευών των κτιρίων.
- Το Ελληνικό Δημόσιο ιδιοποιήθηκε τον τίτλο «Ζωσιμαία Σχολή» και τον χρησιμοποιεί σε ένα Γυμνάσιο και σε ένα Λύκειο τα οποία α) δεν διαθέτουν τα εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά της ιστορικής «Ζωσιμαίας Σχολής» και β) δεν συνδέονται – άμεσα ή έμμεσα – με το Κληροδοτήμα Νικολάου Ζωσιμά.
- Η κοινωνία των Ιωαννίνων αποστερήθηκε των πλεονεκτημάτων που της παρείχε η λειτουργία ενός δημόσιου σχολείου «αριστείας»
- Προκλήθηκε, όπως δεν θα έπρεπε, μία δημόσια αντιπαράθεση της κοινωνίας των Ιωαννίνων με τα Αγαθοεργά Καταστήματα, γεγονός το οποίο αποβαίνει αναμφίβολα εις βάρος των μακροχρόνιων δεσμών (ηθικών, εκπαιδευτικών,

διοικητικών και διαχειριστικών) που χαρακτηρίζει τη σχέση μεταξύ των δύο αυτών μερών..

Αποτελεί πλέον κοινή πεποίθηση ότι, για να ανατραπούν οι, ως άνω αναφερθείσες, δυσμενείς επιπτώσεις, απαιτείται μία ριζική αναθεώρηση του υφιστάμενου καθεστώτος που, όπως προαναφέραμε, βρίσκεται σε ευθεία αντίθεση με την βούληση των διαθετών και προσβάλλει τη μνήμη των Εθνικών μας Ευεργετών

Κατά τη δική μας εκτίμηση ο Ν. 4182/2013 με τίτλο “Κώδικας κοινωφελών περιουσιών, σχολαζουσών κληρονομιών και λοιπές διατάξεις”, ιδιαίτερα δε οι διατάξεις που περιέχονται στα άρθρα 2.1, 81 και 51, μας παρέχουν την καλύτερη ευκαιρία για την ικανοποίηση του δίκαιου αιτήματος της κοινωνίας των Ιωαννίνων, με το οποίο ζητείται η αποκατάσταση της νομιμότητας και της ηθικής τάξης ως προς την σχολαστική εφαρμογή των διατάξεων της διαθήκης Νικολάου Ζωσιμά και των άλλων δωρητών της πόλεως των Ιωαννίνων.

Ένα επιπρόσθετος - αλλά πολύ ουσιαστικός - λόγος για την αναθεώρηση του Κανονισμού Λειτουργίας των Αγαθοεργών είναι το ότι, 104 χρόνια μετά την απελευθέρωση των Ιωαννίνων από τους Οθωμανούς, δεν επιτρέπεται να γίνεται «η διαχείρισις της περιουσίας της προερχομένης εκ κληρονομιών, κληροδοσιών, δωρεών καθ’ ον τρόπον αύτη διενεργείτο ανέκαθεν» (δηλαδή με τους κανόνες που ίσχυαν επί τουρκοκρατίας) αλλά με εφαρμογή των νόμων του Ελληνικού Κράτους.

Βάσει αυτού του σκεπτικού απευθυνθήκαμε προς την Εφοροεπιτροπεία των Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιωαννίνων και με την, από 3 Ιουνίου 2016, επιστολή μας (αριθμός Πρωτοκόλλου Αγαθοεργών 78/3 Ιουνίου 2016) (σχετικό 5) ζητούσαμε:

1. Να συνταχθεί, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τα Άρθρα 81 και 51 του Ν. 4182/2013, πρόταση τροποποίησης του Κανονισμού Λειτουργίας των Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιωαννίνων κατά τρόπο ώστε α) να συμπεριλαμβάνονται οι διατάξεις που αφορούν στη Ζωσιμαία Σχολή, απόλυτα εναρμονισμένες με την βούληση του διαθέτη, όπως αυτή διατυπώνεται στο Άρθρο Ε΄ της Διαθήκης Νικολάου Ζωσιμά β) να τροποποιούνται ή να καταργούνται όσες διατάξεις του ισχύοντος Κανονισμού βρίσκονται – άμεσα ή έμμεσα - σε αντίθεση με τις διατάξεις του Άρθρου Ε΄ της Διαθήκης Νικολάου Ζωσιμά
2. Να υποβληθεί η συγκεκριμένη πρόταση στον αρμόδιο Υπουργό (ή στους αρμόδιους Υπουργούς) για έκδοση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τον Ν. 4182/2013, του απαιτούμενου Προεδρικού Διατάγματος.

Επειδή η πρόταση μας αυτή παρέμεινε αναπάντητη, απευθυνθήκαμε εκ νέου προς την Εφοροεπιτροπεία των Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιωαννίνων και με την, από 12 Σεπτεμβρίου 2016, επιστολή μας (αριθμός Πρωτοκόλλου Αγαθοεργών 133/12 Σεπτεμβρίου 2016) (σχετικό 6) ζητήσαμε να πληροφορηθούμε εάν έχουν προχωρήσει σε κάποια ουσιαστική ενέργεια για την αναθεώρηση του Κανονισμού Λειτουργίας των Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιωαννίνων. Και επ’ αυτής της επιστολής δεν πήραμε καμία απάντηση.

Επειδή η υφιστάμενη διοίκηση των Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιωαννίνων αμελεί αποδεδειγμένα και δεν προχωρά στην σύνταξη και υποβολή για έγκριση του αναθεωρημένου καταστατικού λειτουργίας του Οργανισμού, σας παρακαλούμε να ενεργήσετε για την, σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 51 του Ν. 4182/2013, σε συνδιασμό με τα προβλεπόμενα από το Άρθρο 81 του ίδιου Νόμου, από κοινού με τον

Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων κ. Κωνσταντίνο Γαβρόγλου, στις απαιτούμενες ενέργειες για την τροποποίηση ή συμπλήρωση με Προεδρικό Διάταγμα του Καταστατικού των Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιωαννίνων, ώστε αυτό να είναι πλήρως εναρμονισμένο με τη βούληση των διαθετών ή δωρητών (Άρθρο 2 παράγραφος 1 του Ν. 4182/2013).

Η πρόταση μας για συνεργασία με τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων κ. Κωνσταντίνο Γαβρόγλου βασίζεται στο εξής σκεπτικό: α) στο Άρθρο 51 παράγραφος 1 του Ν. 4182/2013 αναφέρεται ότι «εκδίδεται Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμοδίου ως εκ του σκοπού Υπουργό» και β) Στο Άρθρο 3 του Κανονισμού Λειτουργίας των Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιωαννίνων ορίζεται ότι «η Εφοροεπιτροπή τελεί υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του Υπουργείου των Θρησκευμάτων και της Παιδείας»

Πέραν των ανωτέρω σας γνωρίζουμε ότι α) είμαστε πάντοτε στη διάθεση σας για την παροχή διευκρινίσεων ή συμπληρωματικών πληροφοριών και β) τιθέμεθα στην διάθεση των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου σας για συνεργασία μαζί τους ή για συμμετοχή σε οποιαδήποτε επιστροπή συσταθεί για την μελέτη και επίλυση του συγκεκριμένου θέματος.

με εκτίμηση

Αθανάσιος Δάλλας
Πρόεδρος Δ.Σ.

Μιχαήλ Παντούλας
Γενικός Γραμματέας

Συνημμένα

1. Διαθήκη Νικολάου Ζωσιμά
2. Συνοπτική περιγραφή της βούλησης του διαθέτη, βάσει των όσων περιέχονται στα επί μέρους άρθρα της διαθήκης του Νικολάου Ζωσιμά
3. Φ.Ε.Κ. 218 της 1^{ης} Ιουλίου 1926
4. Σχολιασμός των διατάξεων του Κανονισμού Λειτουργίας των Αγαθοεργών Καταστημάτων Ιωαννίνων και επισήμανση των αποκλίσεων του από τα όσα διατυπώνονται στη Διαθήκη του Νικολάου Ζωσιμά
5. Η, από 3 Ιουνίου 2016, επιστολή μας προς τα Αγαθοεργά Καταστήματα
6. Η, από 12 Σεπτεμβρίου 2016, επιστολή μας προς τα Αγαθοεργά Καταστήματα

Στοιχεία επικοινωνίας

1. Αθανάσιος Δάλλας, Πρόεδρος Δ.Σ

Τηλέφωνα.: 6973-347.474 & 210- 612.66.75

e-mail: sakisdallas@otemet.gr

2. Παντούλας Μιχαήλ, Γενικός Γραμματέας:

Τηλέφωνα.: 6979-800.368 & 26510-41.360

e-mail: pantoulasm@gmail.com